

Ehkäisypalvelut sirpaleisesta kokonaiseksi. Alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn kokeilu

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Lehtinen Tiia, Pirkanmaan hyvinvointialue

Elo Taru, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

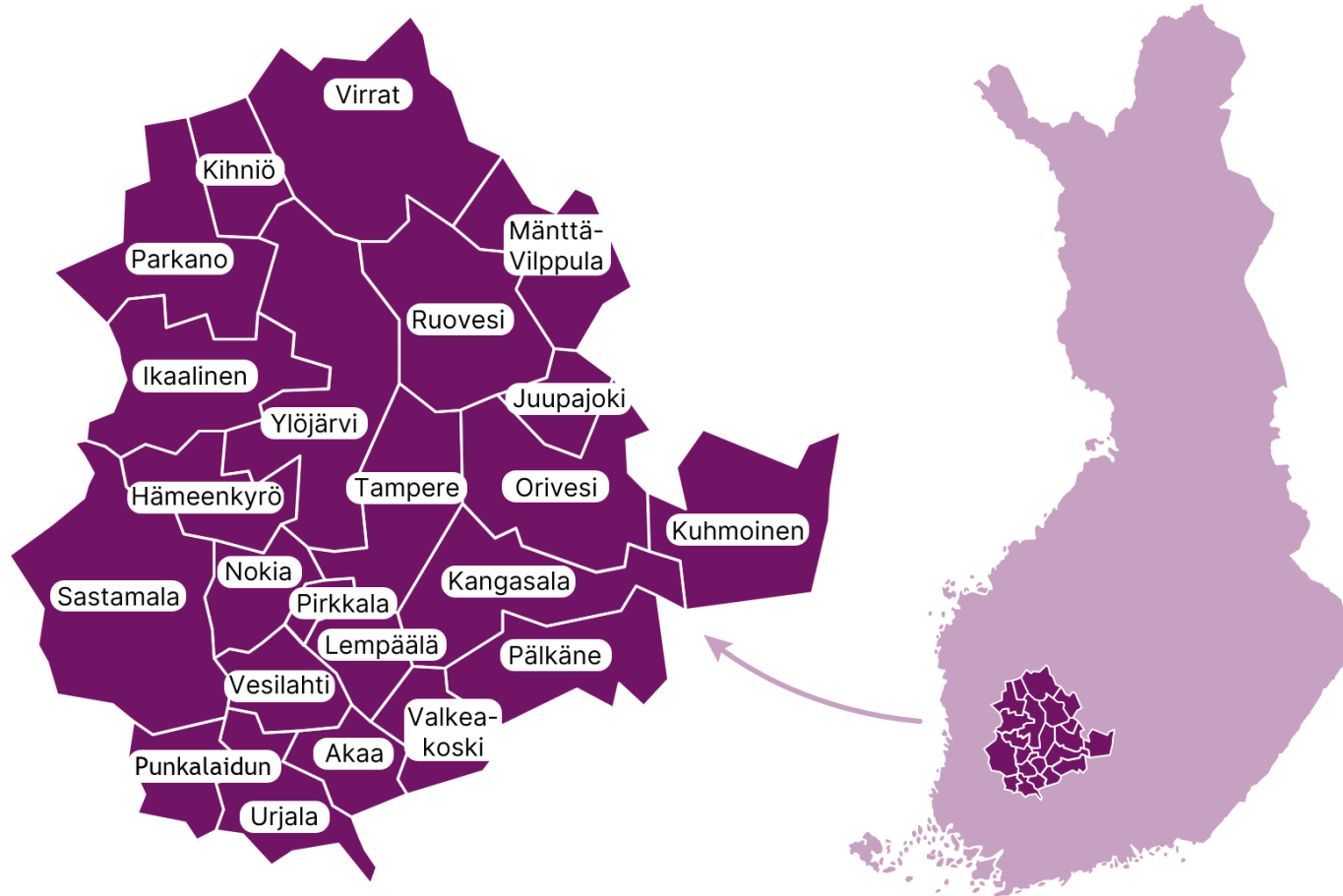
Kärkkäinen Satu, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Pirkanmaan hyvinvointialue – ehkäisypalvelut sirpaleista kokonaiseksi

Tiia Lehtinen

Pirkanmaan hyvinvointialue

Pirkanmaan kuntien sote-palvelut, pelastuslaitos sekä sairaanhoitopiiri yhdistyivät.

Yli 19 000 työntekijää.

Järjestää ja pääosin tuottaa sote- ja pelastuspalvelut yli puolelle miljoonalle pirkanmaalaiselle.

Lähtötilanne Pirkanmaalla

Kunnat, joissa maksuttomuuden piirissä KAIKKI menetelmät ja kaikki alle 25-vuotiaat	Kunnat, joissa OSITTAINEN maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaille	Kunnat, joissa EI maksutonta ehkäisyä alle 25-vuotiaille
Kuhmoinen	Hämeenkyrö	Kihniö
Pirkkala	Punkalaidun	Parkano
Vesilahti	Sastamala	Lempäälä
Kangasala	Valkeakoski	Ikaalinen
Pälkäne	Ylöjärvi	Mänttä-Vilppula
Akaa	Urjala	Juupajoki
	Nokia	
	Tampere	
	Orivesi	
	Virrat	
	Ruovesi	

Maksuton ehkäisy Pirkanmaalla 2023

- Kaikki alle 25-vuotiaat pirkanmaalaiset saavat maksuttoman ehkäisyn.
- Maksuttomaan ehkäisyyn kuuluvat **kaikki lääketieteelliset ehkäisymenetelmät** (kierukat, kapselit, ehkäisypillerit, ehkäisyrenkaat, ehkäisylaastarit) sekä **kondomit ja suuseksisuoja**.
- Lisäksi ehkäisyä tarjotaan iästä riippumatta **tietyille erityisryhmille**.
- **Raskauden ehkäisypalveluita** toteutetaan useissa eri yksiköissä, kuten äitiysneuvolassa, ehkäisyneuvolassa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, nuorisoneuvolassa sekä terveysasemilla.

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

Ehkäisyn esitietolomake

Esitietolomake ehkäisyn aloitusta ja seuranta varten

Henkilötiedot	
Etunimi	<input type="text"/>
Sukunimi	<input type="text"/>
Henkilötunnus	<input type="text"/>
Puhelin	<input type="text"/>
Asuinkunta 📍	☐ Akaa ☐ Orivesi ☐ Urjala ☐ Hämeenkyrö ☒ Pirkkala ☐ Valkeakoski ☐ Ikaalinen ☐ Punkalaidun ☐ Vesilahti ☐ Lempäälä ☐ Sastamala ☐ Ylöjärvi ☐ Nokia ☐ Tampere

Huom!

Opiskeluhuollon asiakkaat tekevät valinnan opiskelupaikkakunnan mukaan.

Jos olet korkeakouluopiskelija voit hoitaa ehkäisyn liittyvän asiiasi YTHS Self-palvelussa [Raskaudenehkäisy ja seksuaaliterveys - YTHS](#)

Terveystila	
Pysyvä tai pitkäkestoinen sairaus	☐ Ei ☐ Kyllä Lisätietoja <input type="text"/>
Säännöllinen lääkitys	☐ Ei ☐ Kyllä Lisätietoja <input type="text"/>
Migreeni, aurallinen migreeni tai päänsärky, jossa näköoireita	☐ Ei ☐ Kyllä Lisätietoja <input type="text"/>
Iho-ongelmat, mm. akne	☐ Ei ☐ Kyllä Lisätietoja <input type="text"/>
Lääkeallergiat	☐ Ei ☐ Kyllä Lisätietoja <input type="text"/>
Ruoka-aineallergia, esim. soija-allergia	☐ Ei ☐ Kyllä Lisätietoja <input type="text"/>
Mäkiuismaa sisältävien valmisteiden käyttö	☐ Ei ☐ Kyllä Lisätietoja <input type="text"/>
Tukostaipumus (hyttymistekijähäiriö)	☐ Ei ☐ Kyllä Lisätietoja <input type="text"/>
Laskimotukos (esim. keuhkoveritulppa)	☐ Ei ☐ Kyllä Lisätietoja <input type="text"/>
Aivoverenkiertohäiriö	☐ Ei ☐ Kyllä Lisätietoja <input type="text"/>

Esitietolomake ehkäisyn aloitusta ja seuranta varten

Pirkkala

Toivomasi ehkäisy palvelu	☒ Raskauden ehkäisyn aloitus ☐ Raskauden ehkäisyn seuranta
Toivomasi ehkäisyvalmiste	☐ Nykyinen jatkuu ☐ Minipilleri ☐ Kierukka ☐ Yhdistelmäpilleri ☐ Kapseli ☐ Kondomi

Seuraavaksi voit olla yhteydessä oman asuinkunnan mukaiseen ehkäisyneuvolaan ([Raskauden ehkäisy ja perhesuunnitteluneuvonta - pirha.fi](#)) tai oman opiskelupaikkakuntasi opiskeluterveydenhuoltoon ([Toisen asteen opiskeluterveydenhuolto - pirha.fi](#)) hoitaaksesi ehkäisyasiiasi eteenpäin.

Tiesithän, että voit tarvittaessa tehdä Omaolon seksitautiepäily -oirearvion.

Omat toiveet ja lisätiedot

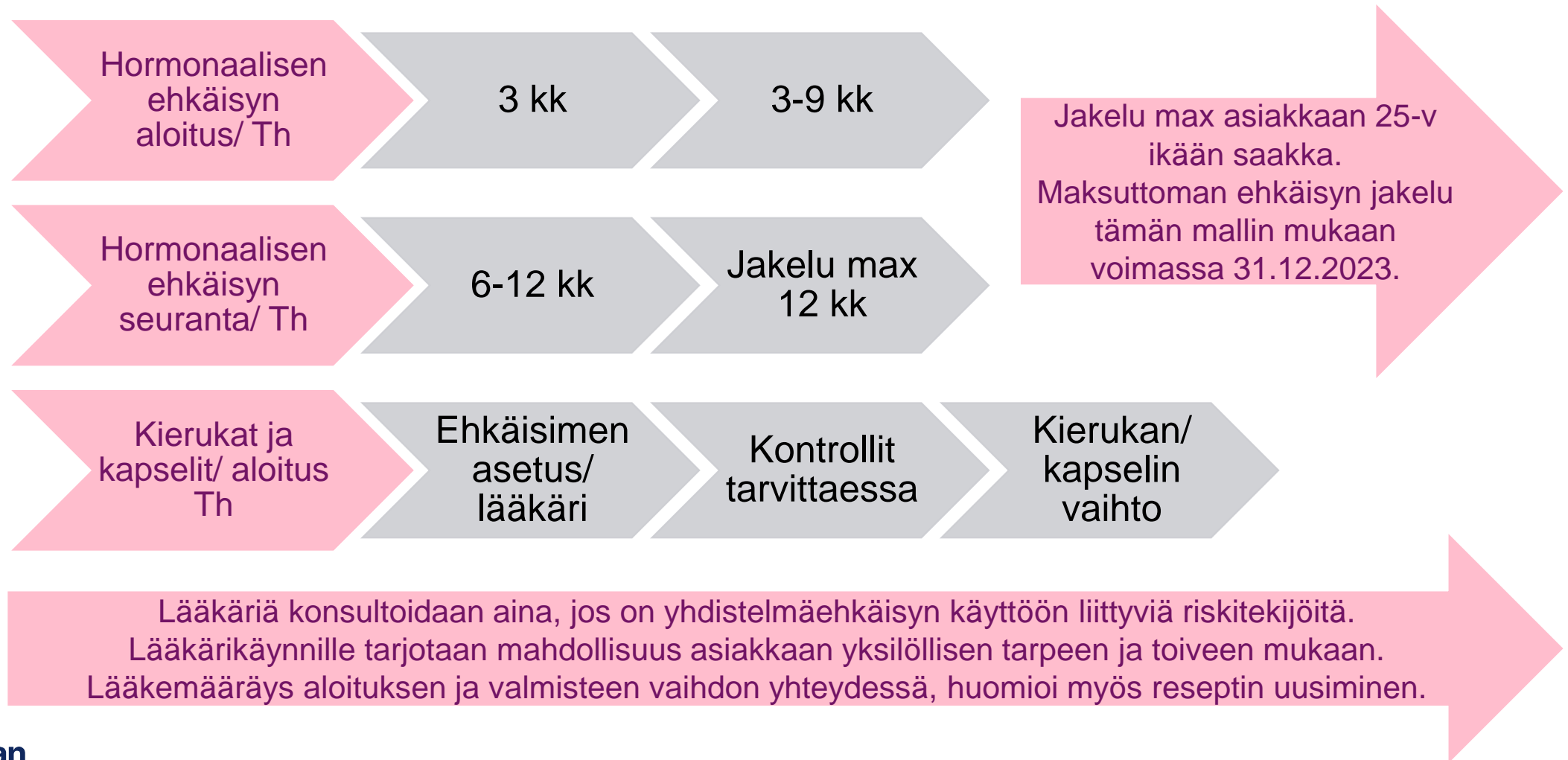
Omat toiveet ja lisätiedot

81%

Edellinen sivu

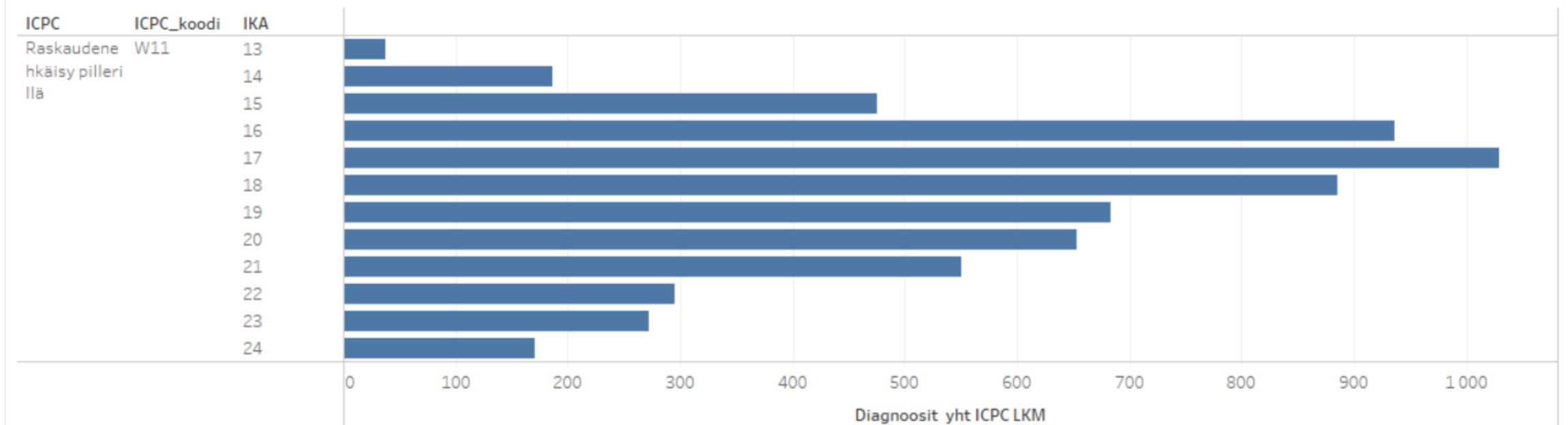
Seuraava sivu

Ehkäisyn aloitus ja seuranta –malli (asiakkaan ikä ja yksilölliset tilanteet huomioiden)

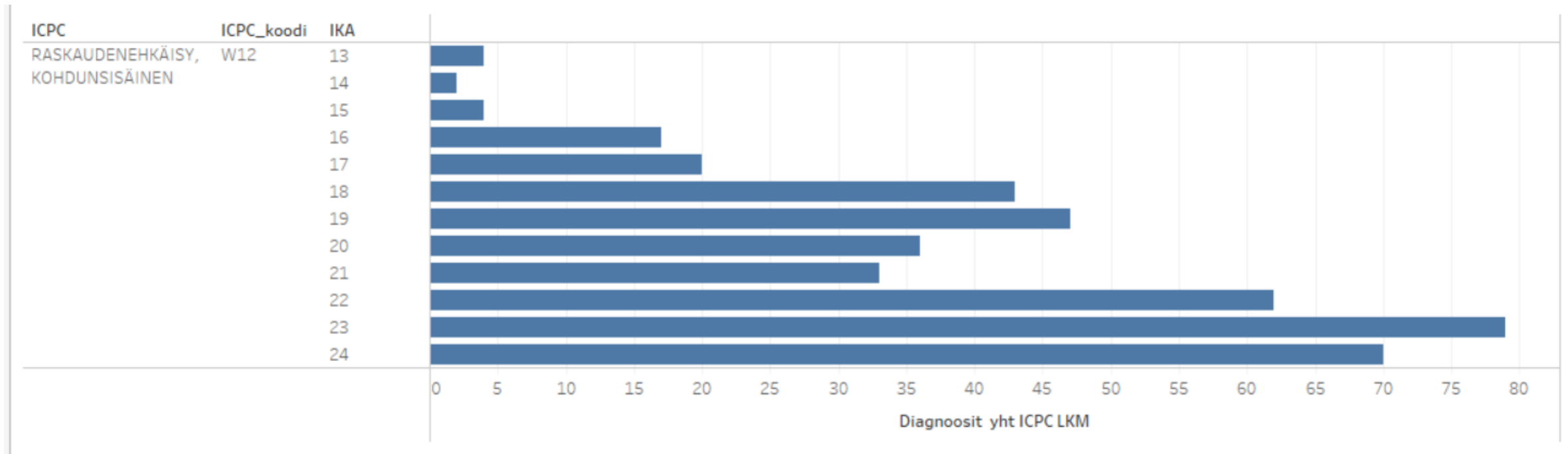
Käynnin syyn mukaan - 1

- W11 raskauden ehkäisy pillereillä

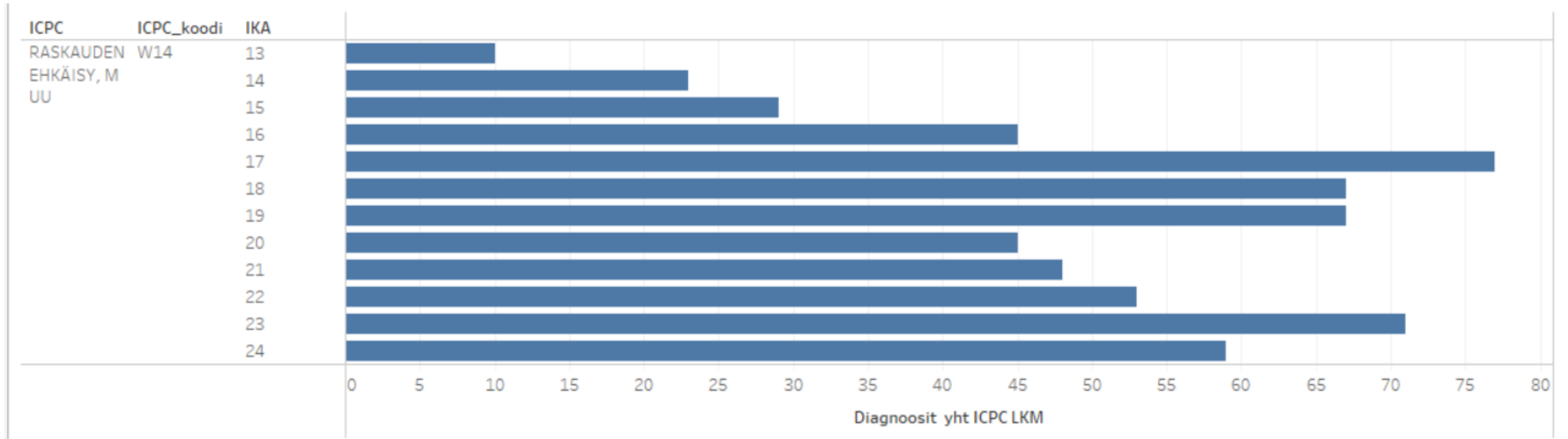
Käynnin syyn mukaan - 2

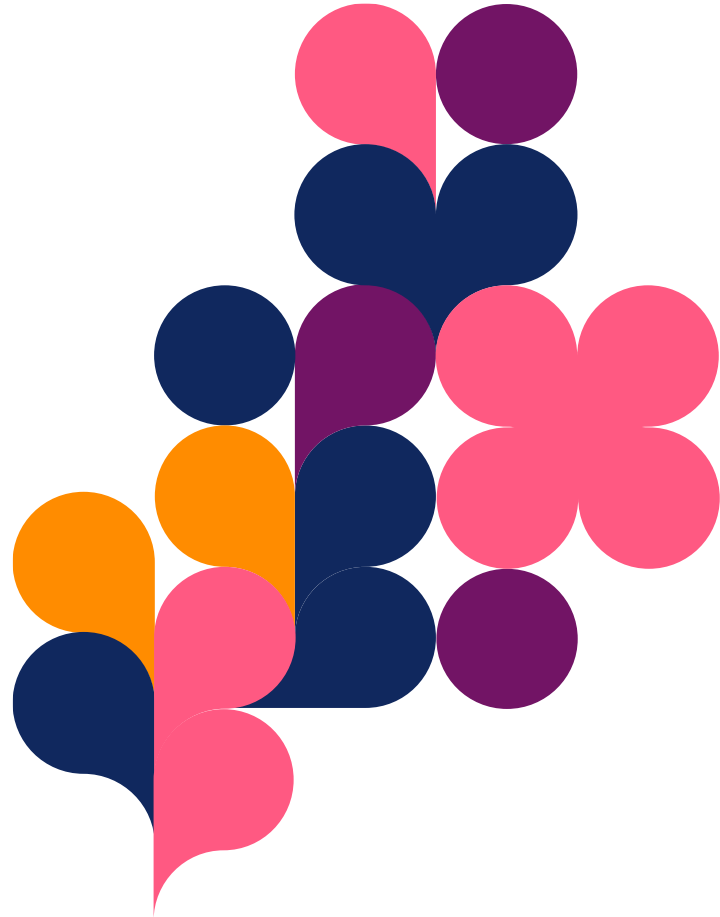
- W12 raskauden ehkäisy kohdun sisäinen

Käynnin syyn mukaan -3

- W14 raskauden ehkäisy muu

Yhteystiedot

Tiia Lehtinen
Suunnittelija
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskushanke (PirSOTE)
tiia.s.lehtinen@pirha.fi
pirha.fi

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Ehkäisypalvelujen
kehittämisellä kohti
laadukkaampaa
seksuaaliterveyden edistämistä

Taru Elo, taru.elo@varha.fi

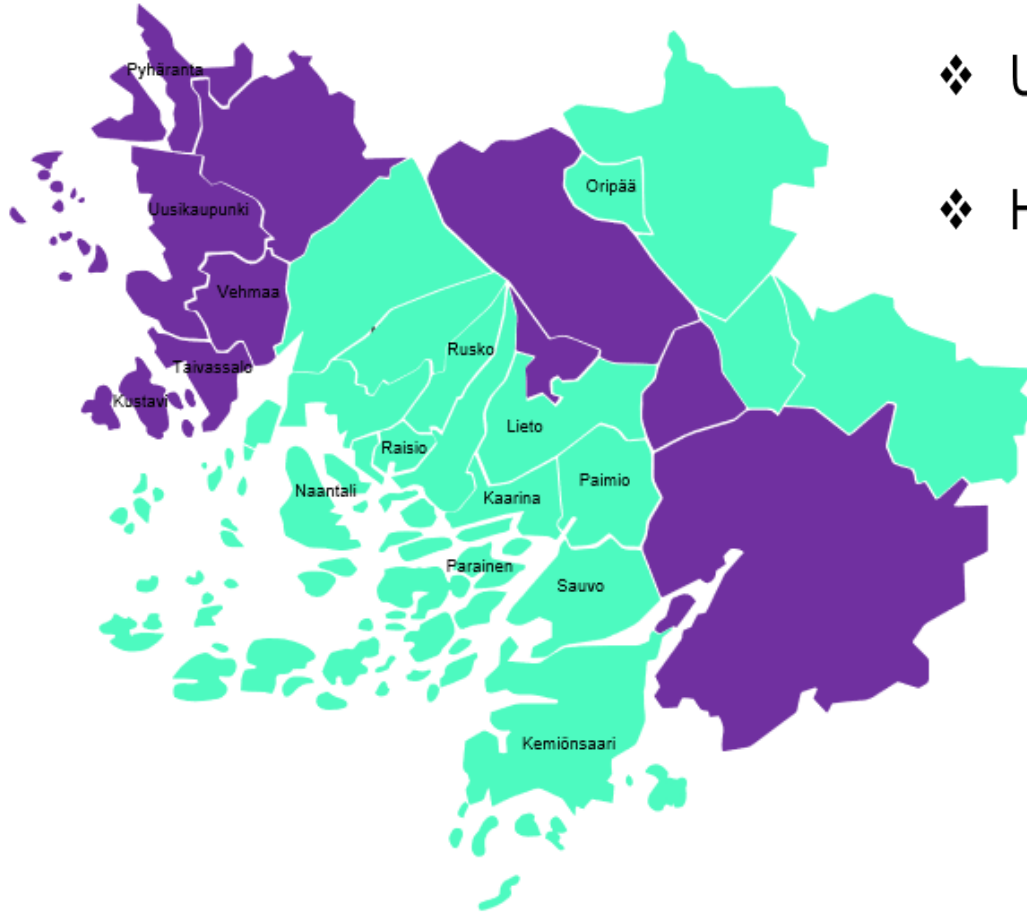
Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Hyvinvointialueemme 1.1.2023 alkaen

- 27 kunnan sotepalvelut
- Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri
- Varsinais-Suomen pelastuslaitos
- Erityishuollon palvelut
eli KTO ja Kårkulla

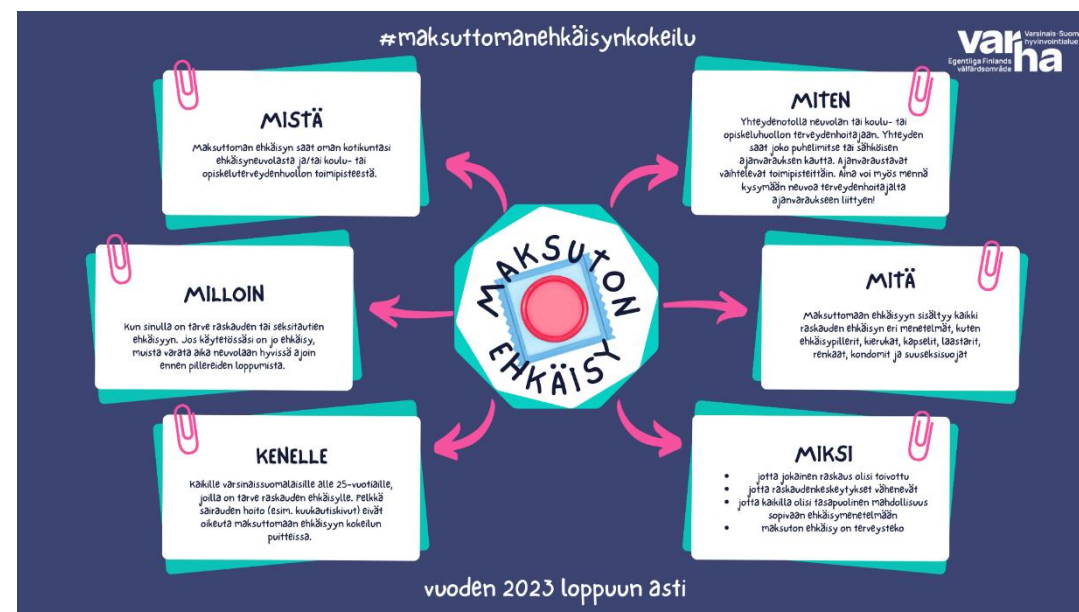
MAKSUTTOMAN EHKÄISYN TILANNE VARSINAIS-SUOMESSA 6/22

- ❖ Useita eri asiakas- ja potilastietojärjestelmiä
- ❖ Hyvinvointialueen muodostuttua kahdeksan perhekeskusta
- ❖ Maksuton ehkäisy laajamittaisena ennen projektia kymmenessä kunnassa (lilat)
- ❖ Seitsemässätoista kunnassa ei ollenkaan tai rajatusti (turkoosit) → muodostettiin projektiryhmä

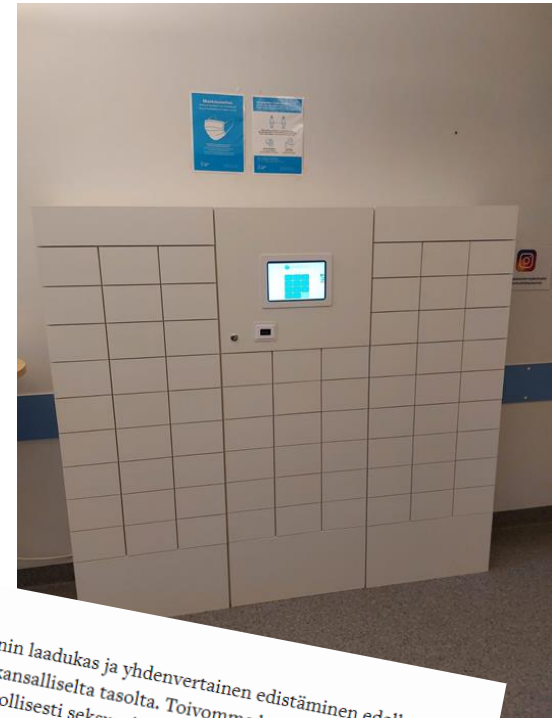
Maksuttoman ehkäisyyn kokeilu käynnistyi 1.11.2022

- Kokeilun käynnistyttyä saatiin koko hyvinvointialueelle tasalaatuinen palvelu – yhteinen tahto- ja tavoitetila saavutettiin nopeasti
- Työn näkyvyys ja arvostus nousi
- Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ↑
- Onnistuttiin viestinnässä
- Osassa toimipisteitä resurssia lisättiin, osassa haasteita

Mitä kaikkea muuta tehtiin?

- Maksuttoman ehkäisyn käsikirja
- Palveluiden yhtenäistäminen
- Ehkäisyneuvonnan tarjoaminen koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa lisäänty
- Koulutuksia
- Nuoret osallistettiin kehittämiseen
- Seksitautien palvelupolku ja siihen liittyvä kehittämistyö
- Seksuaalikasvatusta kehitettiin
- Työnjako/tehtävänsiirrot
- Markkinointia ja näkyvyyttä
- Yhteistyötä yli yksikkörajojen
- Seksuaalineuvonta
 - Jatkokehittäminen käynnistyne
- Maksuttoman ehkäisyn jatko 2024 vielä epävarmaa

Seksuaalisen hyvinvoinnin laadukas ja yhdenvertainen edistäminen edellyttää sitoutumista ja ohjausta kansalliselta tasolta. Toivomme hyvinvointialueilta panostuksia poikkihallinnollisesti seksuaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi ja konkreettisia toimia asian äärellä. Seksuaalineuvojen ja seksuaaliterapeuttien rooli julkisessa terveydenhuollossa tulee valtakunnallisesti ja alueellisesti selkeyttää. Seksuaaliterveyden edistämiseksi ja alueellisesti ja toimintakäytänteet ja hyödyntää seksuaalineuvojen ja seksuaaliterapeuttien osaamista tehokkaammin.

TARU ELO

projektipäällikkö, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

KAARINA KIRI

seksuaaliterapeutti (NACS), Mikkelä

EMILIA MAJALUOMA

asiantuntija, seksuaalineuvoja, Päijät-Hämeen hyvinvointialue

PIRJO NISSINEN-TURUNEN

seksuaaliterapeutti (NACS), Helsinki

SONJIA SEPPÄNEN

projektityöntekijä, seksuaalineuvoja, Keski-Suomen hyvinvointialue

ULLA SÄRKKÄ

seksuaalineuvoja, Siilinjärvi

Työ jatkuu!

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn kokeilu 1.9.2022- 31.12.2023

Satu Kärkkäinen projektipäällikkö
Satu.karkkainen@luvn.fi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

- Kymmenen kuntaa: Hanko, Espoo, Inkoo, Karkkila, Kauniainen, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti.
- Väkiluku 480 675 ja joka 5. asukas on alle 18-votias.
- 12% asukkaista on ruotsinkielisiä ja 16% asukkaista puhuu äidinkielenään muuta kuin Suomea tai Ruotsia.
- N.9500 työntekijää

Maksuton ehkäisy 2023

Alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn kokeilu 2022-2023: Hanko, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja ja Vihti

Maksuton ehkäisy muissa kunnissa:

- **Espoo:** Maksuton ehkäisy alle 20v. 20-24-vuotiaille ensimmäisen käyttövuoden pillerit tai ehkäisyrengas maksutta. Kierukka tai kapseli maksutta.
- **Inkoo:** Maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaille.
- **Kauniainen:** Maksuton ehkäisy alle 22v 22-24v maksuton pitkäaikainen ehkäisy. Synnytyksen jälkeen iästä riippumatta ensimmäinen kierukka tai kapselit maksutta.
- **Raasepori:** Maksuton ehkäisy alle 20-vuotiaille.
- **Siuntio:** Maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaille. Ensimmäinen kierukka tai kapselit ilmaiseksi iästä riippumatta.

Mitä teimme hankkeen aikana

Viiden kunnan toiminnan yhdistäminen yhteneväiseksi palveluksi:

- Yhtenäinen käyntirunko
- Tilastointi
- Yhteiset ohjeet maksuttomien valmisteiden jakamiseen
- Avovastaanoton käyttöönotto
- Henkilöstön koulutus
- Ennenkaikkea verkostoituminen ja yhteistyön lisääntyminen!

Ig tili #luvnmek

Kaksi kyselyä nuorille

- Hankkeen aikana toteutimme kaksi kyselyä nuorille. Ensimmäinen kysely koski palveluita ja niiden saatavuutta. Toinen kysely koski kokemuksia maksuttomasta ehkäisystä.
- Toisessa kyselyssä maksuttomien valmisteiden tärkeys oli ilmeinen:

*47% käyttäjistä oli valmiste käytössä ennen maksuttomuutta,
33,3% tarvitsi raskauden ehkäisyä ja tiesi maksuttomuudesta,*

6,1% hakeutui

palveluun vain, koska tuotteet olivat maksuttomia!

Hanke mielenkiintoisina lukuina

- Jaoimme hankkeen aikana mm.
 - n. 200 ehkäisykapselia
 - n. 300 ehkäisykierukkaa
 - Tilausten mukaan suosituimmat pillerivalmisteet ovat: Dienorette 2mg/0,03mg, Slinda 4mg ja Desirett 75mcg

Maksuttoman ehkäisyn jatkosta ei ole vielä päätetty!

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Kiitos, tack!

www.luvn.fi

Onnistumiset, haasteet ja opit

MISSÄ ONNISTUIMME:	MITKÄ ASIAT HAASTOIVAT:	MITÄ OPIMME:
Yhteen hiileen puhaltaminen sekä alueellisissa verkostoissa että valtakunnallisesti	Lähtötilanteessa useita eri toimintatapoja ja järjestelmiä	Yhteistyötä yli kuntarajojen
Ehkäisypalveluiden tärkeyden ja maksuttoman ehkäisyyn näkyvyyden lisääminen eri ammattilaisille ja mediassa ym.	Ison kokonaisuuden yhtenäistäminen samalla kun rakennetaan uutta organisaatiota	Yhteistyötä eri hyvinvointialueiden kanssa
Yhteistyön lisääntyminen eri palvelulinjojen ja organisaatioiden välillä	Taloudellinen tilanne	Johdon tuen tärkeys
Ammattilaisten vahvan osaamisen esiin tuominen	Kehittäminen jatkuvassa muutoksessa	Viestinnän tärkeys!
Ammattilaisten halu ja innostus kehittää toimintaa ison muutoksen keskellä	Henkilöstöresurssit	
Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen koulutusten avulla ja prosesseja kehittämällä	YTHS ja ulkoiset sote-toimijat	